

Doporučení České asociace adiktologů k získání vázané živnosti „Poskytování služeb v oblasti poradenské psychoterapie“

Datum vydání: červenec 2026

1. Úvod

Dne 1. července 2026 nabyla účinnosti právní úprava, která zavedla novou vázanou živnost **„Poskytování služeb v oblasti poradenské psychoterapie“** jako samostatný předmět podnikání podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Současně byly stanoveny nové požadavky na odbornou způsobilost osob, které chtějí tuto činnost vykonávat jako podnikatelskou činnost.

Účelem tohoto dokumentu je poskytnout členům České asociace adiktologů a dalším odborníkům základní orientaci v nové právní úpravě a doporučit postup při žádosti o získání nové vázané živnosti.

Dokument vychází z platných právních předpisů účinných ke dni jeho vydání, dostupných metodických informací a dosavadních zkušeností s aplikací nové právní úpravy. Nejedná se o právně závazný výklad zákona ani o metodický pokyn Ministerstva průmyslu a obchodu nebo jiného správního orgánu. O splnění zákonných podmínek a vydání živnostenského oprávnění rozhoduje vždy příslušný živnostenský úřad v rámci správního řízení.

Česká asociace adiktologů bude dokument průběžně aktualizovat v návaznosti na případné metodické výklady ministerstev, správní praxi živnostenských úřadů a změny právních předpisů.

2. Legislativní rámec

Nová právní úprava poradenské psychoterapie byla přijata **zákonem č. 360/2025 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele. Součástí této novely byla změna **přílohy č. 2** živnostenského zákona, která nově upravuje podmínky pro poskytování služeb v oblasti psychologického poradenství a diagnostiky a současně zavádí nový předmět podnikání **„Poskytování služeb v oblasti poradenské psychoterapie“**.

Současně byla vydána **vyhláška č. 106/2026 Sb.**, která stanovuje obsah a minimální rozsah vzdělávacího programu pro získání odborné způsobilosti k provozování této živnosti.

Právní úprava stanoví čtyři základní oblasti odborné způsobilosti:

- odpovídající vysokoškolské vzdělání,
- absolvování uznávaného psychoterapeutického výcviku,
- absolvování odborné praxe u poskytovatele služeb osobám se závažnými psychickými poruchami,
- absolvování odborné praxe ve stanoveném rozsahu u vybraných poskytovatelů zdravotních, sociálních a dalších služeb.

Součástí zákona jsou rovněž přechodná ustanovení, jejichž cílem je umožnit získání nové živnosti osobám, které psychoterapeutickou činnost dlouhodobě vykonávaly již před nabytím účinnosti nové právní úpravy. Přechodná ustanovení upravují zejména uznávání již probíhajících psychoterapeutických výcviků, převod dosavadní vázané živnosti psychologického poradenství a diagnostiky a možnost uznání odborné praxe osobám, které ke dni 30. června 2026 nepřetržitě provozovaly dosavadní volnou nebo vázanou živnost alespoň po dobu jednoho roku.

3. Kdo může o živnost požádat

O zápis nové vázané živnosti může požádat každá fyzická nebo právnická osoba, která splní zákonem stanovené podmínky odborné způsobilosti.

Podání žádosti není časově omezeno. O živnost lze požádat kdykoliv po nabytí účinnosti právní úpravy. Pokud žadatel při první žádosti nesplní všechny zákonné podmínky nebo nepředloží všechny požadované doklady, může žádost podat opakovaně po doplnění chybějících dokumentů.

Žádost lze podat na kterémkoliv obecním živnostenském úřadu v České republice bez ohledu na místo bydliště nebo sídlo podnikatele.

Nová živnost se nepřiděluje automaticky osobám, které dosud podnikaly na základě volné živnosti. O její získání je vždy nutné aktivně požádat. Dosavadní volná živnost přitom zůstává zachována a podnikatel se může rozhodnout, zda ji bude nadále využívat nebo ji zruší.

Osoby, které podmínky nové vázané živnosti zatím nesplňují, mohou nadále vykonávat činnosti odpovídající jejich stávajícímu živnostenskému oprávnění. Při prezentaci svých služeb by však měly používat označení odpovídající rozsahu jejich oprávnění a vyhnout se označení „psychoterapie“, pokud nesplňují podmínky nové právní úpravy.

4. Jaké podmínky je třeba splnit

Pro získání vázané živnosti **„Poskytování služeb v oblasti poradenské psychoterapie“** musí žadatel splnit všechny zákonem stanovené podmínky odborné způsobilosti. Tyto podmínky se týkají dosaženého vzdělání, absolvovaného psychoterapeutického výcviku a odborné praxe.

4.1 Vysokoškolské vzdělání

Základním předpokladem je absolvování vysokoškolského vzdělání v magisterském studijním programu v některém z oborů uvedených v živnostenském zákoně.

Mezi uznávané obory patří zejména:

- psychologie,
- adiktologie,
- ergoterapie,
- sociální práce,
- speciální pedagogika,
- ošetrovatelství,
- všeobecné lékařství,

- fyzioterapie,
- porodní asistence,
- psychoterapie,
- arteterapie,
- supervize,
- sociální pedagogika,
- andragogika,
- pedagogika,
- teologie.

Za splnění této podmínky se považuje také kombinace bakalářského a navazujícího magisterského studia v uvedených studijních programech.

4.2 Psychoterapeutický výcvik

Další podmínkou je doložení absolvování komplexního psychoterapeutického vzdělávacího programu.

Podmínku lze splnit některým z následujících způsobů:

- absolvováním psychoterapeutického vzdělávacího programu akreditovaného Ministerstvem práce a sociálních věcí,
- absolvováním programu schváleného pověřeným zařízením Ministerstva zdravotnictví,
- absolvováním programu schváleného nebo akreditovaného jiným ministerstvem nebo jeho pověřeným zařízením,
- absolvováním psychoterapeutického výcviku v rozsahu nejméně 500 hodin rozložených do období nejméně pěti let, pokud byl ukončen nejpozději do 31. prosince 2007,
- absolvováním komplexního psychoterapeutického výcviku zahrnujícího teoretické vzdělávání, sebezkušenost a supervizi v rozsahu nejméně 500 hodin rozložených do období nejméně pěti let, pokud byl ukončen nejpozději do 30. června 2026.

Pokud byl psychoterapeutický výcvik zahájen před 1. červencem 2026 a jeho pořadatel následně získá příslušnou akreditaci nebo schválení podle přechodných ustanovení zákona, považuje se tento výcvik za akreditovaný od počátku jeho uskutečňování.

V případě psychoterapeutických výcviků absolvovaných v zahraničí je třeba předložit úředně ověřené překlady příslušných dokladů. Výcvik by měl obsahovat údaje o délce studia, rozsahu hodin, teoretické části, sebezkušenosti a supervizi.

4.3 Odborná praxe

Součástí odborné způsobilosti je splnění dvou samostatných požadavků na odbornou praxi.

Prvním požadavkem je absolvování **160 hodin odborné praxe** u poskytovatele zdravotních nebo sociálních služeb poskytujícího služby osobám se závažnými psychickými poruchami. Zákon za tyto poruchy považuje zejména psychotické poruchy, afektivní poruchy, závažné poruchy osobnosti, poruchy příjmu potravy, posttraumatickou stresovou poruchu a těžkou obsedantně-kompulzivní poruchu.

Druhým požadavkem je absolvování **1880 hodin odborné praxe** v některém z uvedených odborných oborů u poskytovatele zdravotních nebo sociálních služeb, případně ve škole, školském poradenském zařízení, zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, ozbrojených silách, zařízeních Ministerstva vnitra, věznici, Probační a mediační službě nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence.

4.4 Přechodná ustanovení týkající se odborné praxe

Zákon současně obsahuje přechodné ustanovení, které umožňuje uznat odbornou praxi osobám, které již před účinností nové právní úpravy psychoterapeutickou činnost vykonávaly.

Požadavek na splnění odborné praxe se považuje za splněný u osoby, která ke dni **30. června 2026** nepřetržitě alespoň po dobu jednoho roku provozovala:

- vázanou živnost „Psychologické poradenství a diagnostika“, nebo
- volnou živnost „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“.

V těchto případech není třeba samostatně dokládat splnění požadavků na 160 hodin ani 1880 hodin odborné praxe.

Dosavadní metodické informace současně uvádějí, že při využití přechodných ustanovení bude třeba doložit skutečný výkon psychoterapeutické činnosti v rámci dosavadního podnikání. Přesný rozsah požadovaných dokladů však zatím nebyl jednotně metodicky stanoven.

5. Doporučený postup při podání žádosti

Žádost o vydání živnostenského oprávnění pro vázanou živnost „**Poskytování služeb v oblasti poradenské psychoterapie**“ lze podat na kterémkoliv obecním živnostenském úřadu v České republice. Místní příslušnost podle bydliště nebo sídla podnikatele není stanovena.

Před podáním žádosti je vhodné ověřit, zda žadatel splňuje všechny zákonem stanovené podmínky odborné způsobilosti, zejména požadavky týkající se vzdělání, psychoterapeutického výcviku a odborné praxe.

Současně je vhodné připravit veškeré dokumenty, které budou sloužit jako doklady o splnění jednotlivých podmínek. Mezi ně mohou patřit zejména:

- vysokoškolský diplom nebo diplomy,
- osvědčení o absolvování psychoterapeutického výcviku,
- potvrzení o odborné praxi,
- pracovní smlouvy nebo dohody o pracovní činnosti,
- potvrzení zaměstnavatele,
- dokumenty prokazující výkon samostatné výdělečné činnosti,
- další dokumenty podle individuální situace žadatele.

V případě využití přechodných ustanovení je vhodné připravit dokumenty prokazující, že žadatel ke dni 30. června 2026 vykonával psychoterapeutickou činnost nepřetržitě alespoň po dobu jednoho roku v rámci příslušného živnostenského oprávnění.

Pokud živnostenský úřad shledá, že předložené podklady nejsou úplné nebo vyžadují doplnění, vyzve žadatele k odstranění nedostatků ve stanovené lhůtě. Doplnění podkladů je běžnou součástí správního řízení a samo o sobě neznamená, že žadatel nesplňuje zákonné podmínky.

Jestliže žadatel při první žádosti nesplní všechny zákonné podmínky nebo nemá k dispozici všechny požadované dokumenty, může po jejich doplnění podat novou žádost. Podání žádosti není omezeno počtem opakování.

Doporučení České asociace adiktologů k dokládání odborné praxe

Součástí žádosti o získání nové vázané živnosti je doložení odborné praxe, pokud žadatel nesplňuje podmínky pro její uznání podle přechodných ustanovení zákona.

V současné době neexistuje jednotná metodika, která by přesně stanovila, jaké dokumenty budou jednotlivé živnostenské úřady při posuzování odborné praxe vyžadovat. Česká asociace adiktologů proto doporučuje předkládat takové dokumenty, které co nejlépe prokazují skutečný výkon odborné činnosti v požadovaném rozsahu.

V případě praxe vykonávané v pracovněprávním vztahu lze využít zejména:

- pracovní smlouvy,
- dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce,
- potvrzení zaměstnavatele o délce pracovního poměru,
- potvrzení o pracovní náplni,
- další dokumenty dokládající výkon odborné činnosti.

V případě výkonu samostatné výdělečné činnosti mohou být vhodnými doklady například:

- faktury,
- příjmové doklady,
- smlouvy uzavřené s klienty,
- smlouvy o poskytování služeb,
- potvrzení o spolupráci s poskytovateli zdravotních nebo sociálních služeb,
- další dokumenty prokazující poskytování psychoterapeutických služeb.

Pokud dokumenty obsahují osobní údaje klientů nebo jiné chráněné informace, doporučuje se před jejich předložením zvážit anonymizaci údajů, které nejsou nezbytné pro posouzení splnění zákonných podmínek. Dosavadní metodické informace předpokládají, že nebude nutné předkládat kompletní klientskou dokumentaci, konečný postup však bude záviset na požadavcích příslušného živnostenského úřadu.

Současně je vhodné uchovávat kopie všech dokumentů předkládaných správnímu orgánu i po skončení správního řízení.

7. Oblasti, které zatím nejsou jednoznačně metodicky vyjasněny

Přestože nová právní úprava stanovuje základní podmínky pro získání vázané živnosti „Poskytování služeb v oblasti poradenské psychoterapie“, některé otázky její praktické aplikace dosud nebyly jednotně metodicky vyloženy. V prvních měsících účinnosti právní úpravy lze proto očekávat postupné sjednocování správní praxe jednotlivých živnostenských úřadů.

Jednou z oblastí, která dosud není zcela jednoznačně vyjasněna, je způsob posuzování některých psychoterapeutických výcviků absolvovaných podle dřívějších pravidel, zejména čtyřletých výcviků, které splňují požadovaný rozsah hodin, avšak nesplňují požadavek minimální délky pěti let. V těchto případech je doporučeno obrátit se na příslušný výcvikový institut a požádat o vystavení potvrzení obsahujícího údaje o průběhu a rozsahu absolvovaného vzdělávání.

Další oblastí je uznávání psychoterapeutických výcviků absolvovaných v zahraničí. Podle dostupných informací bude nezbytné předložit úředně ověřené překlady příslušných dokladů a doložit obsah i rozsah absolvovaného vzdělávání. Konkrétní požadavky mohou být v jednotlivých případech posuzovány individuálně.

Metodicky dosud není zcela sjednocen ani způsob prokazování odborné praxe vykonávané v rámci samostatné výdělečné činnosti. Přestože se předpokládá, že jako důkaz mohou sloužit například faktury, smlouvy, příjmové doklady nebo další dokumenty prokazující výkon psychoterapeutické činnosti, závazný výčet těchto dokumentů dosud nebyl vydán.

Stejně tak zatím nebyl jednotně metodicky upraven rozsah anonymizace dokumentů obsahujících osobní údaje klientů. Dosavadní výklad předpokládá, že předkládané dokumenty bude možné v nezbytném rozsahu anonymizovat, aby byla zachována ochrana osobních údajů, konečný postup však bude záviset na požadavcích příslušného živnostenského úřadu.

U osob, které využívají přechodná ustanovení zákona pro uznání odborné praxe, lze rovněž očekávat postupné sjednocování správní praxe při posuzování dokladů prokazujících výkon psychoterapeutické činnosti před 1. červencem 2026.

8. Závěr

Nová právní úprava představuje významnou změnu v oblasti poskytování poradenské psychoterapie jako podnikatelské činnosti. Zavedením samostatné vázané živnosti byly poprvé jednotně stanoveny požadavky na odbornou způsobilost osob, které chtějí tuto činnost vykonávat mimo režim poskytování zdravotních služeb.

Při podávání žádosti o získání nové živnosti doporučuje Česká asociace adiktologů věnovat zvýšenou pozornost přípravě všech dokladů prokazujících splnění zákonných podmínek, zejména v oblasti odborné praxe a psychoterapeutického vzdělání. Úplnost a přehlednost předkládaných dokumentů může významně přispět k plynulému průběhu správního řízení.

Vzhledem k tomu, že se jedná o novou právní úpravu, lze očekávat postupné vytváření jednotné správní praxe živnostenských úřadů a případné vydávání dalších metodických výkladů příslušnými ministerstvy. Česká asociace adiktologů bude vývoj této oblasti nadále sledovat a v případě potřeby doporučení aktualizovat.

Přehled právních předpisů

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění účinném od 1. července 2026

- upravuje podmínky provozování živností,
- stanoví odbornou způsobilost pro vázanou živnost „Poskytování služeb v oblasti poradenské psychoterapie“,
- obsahuje přechodná ustanovení vztahující se k nové právní úpravě.

Zákon č. 360/2025 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele

- novelizuje živnostenský zákon,
- zavádí podmínky odborné způsobilosti pro poradenskou psychoterapii,
- stanoví přechodná ustanovení pro osoby vykonávající psychoterapeutickou činnost před 1. červencem 2026.

Vyhláška č. 106/2026 Sb., o stanovení obsahu a minimálního rozsahu vzdělávacího programu pro získání odborné způsobilosti k provozování živnosti s předmětem podnikání „Poskytování služeb v oblasti poradenské psychoterapie“

- stanoví obsah a minimální rozsah vzdělávacích programů uznávaných pro získání odborné způsobilosti.